

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3360

Vragen van het lid **Çelik** (PvdA) aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *de borg die scholen vragen voor gratis schoolboeken* (ingezonden 20 augustus 2010).

Antwoord van staatssecretaris **Van Bijsterveldt-Vliegenthart** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 16 september 2010).

Vraag 1

Hoe beoordeelt u het bericht dat scholen voor voortgezet onderwijs massaal de afspraken over de borg voor gratis schoolboeken negeren?¹

Antwoord 1

Recent heb ik hierover vragen van uw Kamer beantwoord (Vergaderjaar 2009–2010 Vraagnummer 2010Z10686). Hierin heb ik aangegeven dat de afspraken over borg niet overtreden worden, als aan twee voorwaarden wordt voldaan:

- de school moet de instemming hebben van de oudergeleding van de Medezeggenschapsraad voor het vragen van borg voor «gratis schoolboeken»;
- en de school moet ouders laten weten hoe zij de schoolboeken krijgen als zij de borg niet kunnen of willen betalen.

Zie ook de beantwoording van eerdere Kamervragen over dit onderwerp (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 3148, 3513, en 3760 en vergaderjaar 2009–2010, nr. 910 en 2501).

Vraag 2

Wat gaat u ondernemen met de (zwarte) lijst van scholen die de regels overtreden, die de Vereniging Openbaar Onderwijs bij u heeft ingediend, behalve de onderwijsinspectie erop laten toezien?

Antwoord 2

Ik wil benadrukken dat ook andere partijen een rol hebben bij het schoolkostenbeleid van de school. Om de schoolkosten voor ouders beheersbaar te houden, dienen scholen, de oudergeleding van de Medezeggenschapsraad, individuele ouders, ouderverenigingen en de VO-raad hun verantwoordelijkheid te nemen. De betrokkenheid van de ouders bij de kosten die scholen in

¹ Nederlands Dagblad, 14 augustus 2010: «School wil vaak borg voor boek».

rekening brengen dient wel verbeterd te worden. Hier blijf ik aandacht aan besteden in mijn gesprekken met de VO-raad en de ouderorganisaties. Echter, de inspectie is de aangewezen instantie die toeziet op de naleving van wet- en regelgeving. Op mijn verzoek zal de inspectie de meldingen van de VOO onderzoeken. Zij zal handhavend optreden als dat nodig is.

Vraag 3

Vindt u dat een borg van meestal zo'n € 75, maar die in een enkel geval wel oploopt tot € 200, recht doet aan de geest van de wet inzake het om niet ter beschikking stellen van lesmateriaal aan de leerlingen in het voortgezet onderwijs?²

Antwoord 3

Ja. Het is toegestaan dat een school een borg vraagt om ervoor te zorgen dat leerlingen zorgvuldig met het eigendom van de school omgaan. Dit stond al in het plan van aanpak voor de «gratis schoolboeken» die uw Kamer in 2006 ontving (Kamerstuk 2006–2007, 30 800 VIII, nr. 78, bijlage). Uw Kamer heeft ook tijdens de behandeling van deze wet in de Tweede Kamer zelf expliciet gevraagd om borg voor «gratis schoolboeken» mogelijk te maken om te zorgen dat kinderen netjes met de schoolboeken om gaan (Handelingen 2007–2008, nr. 59, pag. 4140–4169). Ook heeft OCW in samenwerking met alle ouderverenigingen, inclusief de VOO die u in vorige vraag aanhaalt, een brochure gemaakt waarin duidelijk staat dat een borg toegestaan is (Kamerstuk 2008–2009, 31 325, nr. 31, bijlage). Als de oudergeleding van de Medezeggenschapsraad ingestemd heeft met een borgregeling, ga ik er van uit dat deze maatregel voldoende draagvlak heeft onder de ouders van die school. Scholen zijn op grond van de wet verplicht er voor te zorgen dat de leerlingen aan het begin van het schooljaar hun schoolboeken hebben, ook als ouders bij de school kenbaar hebben gemaakt dat zij de borg niet kunnen of willen betalen. Ik verwacht van scholen dat zij een regeling treffen voor ouders die de borg niet kunnen of willen betalen en dat de school helder communiceert naar ouders over deze regeling. Als aan deze voorwaarden voldaan is dan zal ik niet optreden tegen scholen die de borg verwerkt hebben in de bestelprocedures voor «gratis schoolboeken». Welk bedrag voor een borg redelijk is, bepaalt een school in instemming met de oudergeleding van de Medezeggenschapsraad. Ik heb begrepen dat scholen gemiddeld € 75 als borg vragen. Dit lijkt mij een redelijk bedrag.

Vraag 4

Betekenen borgen van zulke hoogtes dat minder draagkrachtige ouders die in het verleden in aanmerking kwamen voor een toelage in het kader van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (WTOS) per saldo met de invoering van de gratis schoolboeken erop zijn achteruitgegaan?

Antwoord 4

Nee, ouders krijgen immers de borg terug als er geen schade aan de schoolboeken is. Daarnaast dient de school ouders te informeren over hoe zij de schoolboeken krijgen als zij de borg niet kunnen betalen (zie ook mijn antwoord op vraag 1).

Vraag 5

Hebben de medezeggenschapsraden op de betrokken scholen telkens ingestemd met de hoogte van de borg die de scholen vragen?

Antwoord 5

Dat is mij op dit moment niet bekend, maar de inspectie van het onderwijs betreft dit in haar onderzoek. Als de oudergeleding van de Medezeggenschapsraad niet heeft ingestemd, wordt de school hier op aangesproken.

Vraag 6

Neemt u het advies van de Vereniging Openbaar Onderwijs aan individuele ouders over om de rekening gewoon niet te betalen? Zo nee, waarom niet?

² Kamerstuk 31 325.

Antwoord 6

Nee, ik neem het advies van de VOO niet over omdat ik van mening ben dat de borg een goed middel is om schade te voorkomen. Als de MR heeft ingestemd met de borg, dan ga ik ervan uit dat dit door de meeste ouders gesteund wordt. Een individuele ouder kan echter in het uiterste geval weigeren om de borg te betalen (zie ook Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2009–2010, nr. 910). Het is aan de school om hier een regeling voor te treffen.